

I medfør af § 37, stk. 1 i Forretningsorden for Inatsisartut, fremsættes følgende spørgsmål til Naalakkersuisut:

Spørgsmål til Naalakkersuisut:

1. Kan Naalakkersuisut afkræfte, at danske militære beredskabsplaner for Grønland omfattede mulighed for at deaktivere, beskadige eller ødelægge grønlandsk civil infrastruktur som led i en nægtelsesoperation?
2. Kan Naalakkersuisut oplyse, om Naalakkersuisut er bekendt med, hvorvidt sådanne planer alene omfattede landingsbanerne i Nuuk og Kangerlussuaq, eller om de også omfattede andre lufthavne, havne, elværker, vandforsyning, varmforsyning, brændstofforsyning, søkabler, datakommunikation eller anden kritisk infrastruktur?
3. Kan Naalakkersuisut oplyse, om der var tale om planer rettet mod enkelte byer og anlæg, eller om planerne omfattede en bredere liste over kritisk infrastruktur i Grønland?
4. Kan Naalakkersuisut afkræfte, at Buksefjordsværket, Nukissiorfiits øvrige energianlæg, nødstrømsanlæg eller elforsyningen til Nuuk indgik i militære scenarier om nægtelse, deaktivering eller ødelæggelse?
5. Kan Naalakkersuisut oplyse, om Forsvarets aktiviteter ved Buksefjordsværket alene handlede om bevogtning og beskyttelse, eller om Naalakkersuisut også blev orienteret om scenarier, hvor anlægget kunne gøres ubrugeligt?
6. Kan Naalakkersuisut afkræfte, at havnefaciliteter, brændstofforsyning, søkabler, datakommunikation eller forsyningskæder til mad, medicin og nødhjælp indgik i sådanne militære beredskabsplaner?
7. Kan Naalakkersuisut oplyse, om Danmark har orienteret Naalakkersuisut om de civile konsekvenser af at ødelægge eller deaktivere lufthavne, havne, elværker, vandforsyning, varmforsyning, kommunikation og forsyningsinfrastruktur i Grønland, særligt i vinterperioden?
8. Har Naalakkersuisut foretaget en vurdering af, hvor længe dele af Grønland kunne være afskåret fra omverdenen, hvis landingsbaner, havne, strømforsyning, varmforsyning, vandforsyning eller datakommunikation blev sat ud af funktion?

9. Har Naalakkersuisut vurderet konsekvenserne for patienter, ældre, børn, bygder, yderdistrikter og personer med behov for medicin, hvis flytransport, evakuering, forsyning og nødhjælp blev afbrudt i længere tid?
10. Kan Naalakkersuisut oplyse, om anbefalingen om, at borgerne skal kunne klare sig selv i fem døgn, også bygger på scenarier, hvor kritisk infrastruktur bevidst kan blive gjort ubrugelig af danske styrker?
11. Har Naalakkersuisut givet politisk samtykke til, accepteret eller undladt at gøre indsigelse mod, at dansk eller allieret militær kan deaktivere, beskadige eller ødelægge grønlandsk civil infrastruktur for at forhindre en fremmed magt i at bruge den?
12. Hvis Naalakkersuisut ikke har givet et sådant samtykke, vil Naalakkersuisut da kræve en skriftlig garanti fra den danske regering for, at ingen grønlandsk civil infrastruktur må ødelægges, deaktiveres eller gøres ubrugelig uden forudgående grønlandsk politisk godkendelse?
13. Hvilke grønlandske civile operatører er blevet inddraget i beredskabsplanlægningen, herunder Nukissiorfiit, Tusass, Mittarfeqarfiit, Air Greenland, Royal Arctic Line, kommunerne og beredskabsmyndighederne?
14. Hvem vil efter Naalakkersuisuts opfattelse have det økonomiske ansvar for genopbygning, erstatning, miljøoprydning og driftstab, hvis dansk militær planlægning medfører skade på grønlandsk civil infrastruktur?
15. Mener Naalakkersuisut, at det er foreneligt med Selvstyrelovens princip om ligeværdighed, gensidig respekt og det grønlandske folks ret til selvbestemmelse, hvis Danmark ensidigt kan planlægge ødelæggelse eller deaktivering af infrastruktur, som det grønlandske folk er afhængigt af?
16. Vil Naalakkersuisut fremlægge en offentlig redegørelse for befolkningen og en fortrolig redegørelse for relevant udvalg i Inatsisartut om, hvilke kategorier af grønlandsk infrastruktur Danmark og allierede har haft planer om at beskytte, deaktivere eller ødelægge?
17. Vil Naalakkersuisut forklare, om Naalakkersuisut har accepteret, at Danmark kan forsvare Grønland ved først at gøre Grønland ubeboeligt for grønlænderne selv?

(Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq)

Begrundelse:

Naalakkersuisut har i januar 2026 lanceret borgerinformationen “Forberedt på kriser – klar dig i fem døgn”, hvor husholdninger anbefales at kunne klare sig selv i op til fem døgn i en krisesituation. Naalakkersuisut har oplyst, at rådene blandt andet omfatter drikkevand, mad, medicin, varme og kommunikation, og at arbejdet er sket i samarbejde med blandt andre kommunerne, Grønlands Politi, Arktisk Kommando og selvstyrende virksomheder.

Samtidig har Forsvaret offentligt oplyst, at danske soldater har trænet bevogtning af Buksefjordsværket som led i øvelse Arctic Endurance og Forsvarets øgede tilstedeværelse i Grønland. Der har desuden været offentlige oplysninger om, at danske og allierede soldater under krisen i januar 2026 skulle have været klar til at ødelægge landingsbaner i Nuuk og Kangerlussuaq for at forhindre en fremmed magt i at anvende dem.

I Grønland kan lufthavne, havne, elværker, vandforsyning, varmforsyning, datakommunikation, brændstofforsyning og forsyningskæder ikke betragtes som almindelige tekniske anlæg. De er livsnerver for befolkningen. Hvis sådanne anlæg sættes ud af funktion, særligt om vinteren, kan det betyde, at borgere afskæres fra mad, medicin, varme, vand, evakuering, sundhedshjælp og kontakt med omverdenen.

Efter folkerettens grundprincipper må civilbefolkningens overlevelsesmuligheder ikke behandles som en sekundær detalje i militær planlægning. I Grønland er lufthavne, havne, strøm, varme, vand, telekommunikation og forsyningskæder ikke almindelig infrastruktur. De er forudsætningen for, at befolkningen kan overleve, især om vinteren. I en væbnet konfliktsituation bygger den internationale humanitære ret blandt andet på beskyttelse af civile objekter og forbud mod at angribe, ødelægge, fjerne eller gøre objekter ubrugelige, når de er uundværlige for civilbefolkningens overlevelse.

Selvstyreloven bygger samtidig på anerkendelsen af, at det grønlandske folk er et folk i henhold til folkeretten med ret til selvbestemmelse, og på ligestilling og gensidig respekt mellem Grønland og Danmark. Det er derfor nødvendigt at få afklaret, om Naalakkersuisut alene blev orienteret om beskyttelse af kritisk infrastruktur, eller om Naalakkersuisut også var bekendt med, accepterede eller undlod at modsætte sig planer om nægtelse, deaktivering eller ødelæggelse af grønlandsk civil infrastruktur.

Naalakkersuisut må derfor forklare, om Naalakkersuisut har accepteret, at Danmark i en krisesituation kan forsvare Grønland ved først at gøre Grønland ubeboeligt for grønlanderne selv.

Spørgsmålene kræves skriftligt besvaret indenfor ti (10) arbejdsdage. I tvivlsspørgsmål omkring oversættelsen skal der tages udgangspunkt i den grønlandsksproget version.